

представників, допитаних як свідків, показань свідків, письмових доказів, речових доказів, зокрема звуко- і відеозаписів, висновків експертів. Медичний висновок робиться після проведення огляду у закладах охорони здоров'я. Відповідно до згаданої інструкції перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду на стан сп'яніння особи, затверджується регіональним органом охорони здоров'я за погодженням із відповідним органом внутрішніх справ. Проведення огляду на стан сп'яніння в інших закладах забороняється. Направлення на огляд здійснюють працівники міліції, слідчі, прокурори, судді, а також службові особи підприємств, установ і організацій за місцем роботи особи, яка направляється на огляд. Якщо особа направляється з підприємства, установи чи організації, у неї повинно бути письмове звернення, завірене відповідною печаткою. Особа, яка направлена на огляд за письмовим зверненням підприємств, установ чи організацій може прибути в заклад охорони здоров'я як самостійно, так і в присутності уповноважених працівників цих підприємств. Лікар повинен упевнитися в особі, яку оглядає, ознайомитись з її документами (паспорт, особисте посвідчення, посвідчення водія тощо). Висновки за результатами огляду лікарем повідомляються оглянутій особі, у присутності особи, яка її доставила, про що робиться запис у протоколі. Протокол складається у двох примірниках, перший з яких видається працівнику міліції, службовій особі, уповноваженому працівнику підприємства, установи, організації, що доставила громадянина для огляду, і асвідчується підписом лікаря і печаткою, а другий залишається в закладі охорони здоров'я. У разі, коли особа за направленням відповідного підприємства, установи, організації самостійно звернулася до закладу охорони здоров'я для проведення огляду, протокол медичного огляду надсилається поштою на їх адресу або передається їх представникові.

Звільнення за появу на роботі в стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння застосовується до працівника незалежно від того, чи притягався він раніше до дисциплінарної відповідальності та чи вживались до нього заходи громадського впливу. Власник або уповноважений ним орган має

право звільнити працівника за цією підставою й при одноразовому порушенні трудової дисципліни, дотримуючись при цьому порядку і строків накладення дисциплінарних стягнень.

Бакай Юлія Юріївна
аспірант кафедри аграрного права
НЮАУ ім.Ярослава Мудрого

ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ДОГОВОРУ КОНТРАКТАЦІЇ НАСІННЯ

СОНЯШНИКУ

Договір контрактації є ефективним засобом розширення та закріплення економічних зв'язків між сільськогосподарським товаровиробником та споживачем. За його допомогою сільськогосподарські товаровиробники наближуються до споживачів, встановлюють прямі зв'язки з промисловими, торгівельними, переробними підприємствами. Він дозволяє визначити умови матеріальної заінтересованості сторін, попередньо встановити строки здачі-прийому, якість, асортимент та кількість сільськогосподарської продукції. Не можна не погодитись з думкою Баховкіної Л.Н., що «договір контрактації сільськогосподарської продукції відрізняється від інших договорів тим, що їм опосередковуються, з однієї сторони, збут цієї продукції, з іншої – організація її виробництва. Крім того, вказаний договір передбачає активне співробітництво обох його сторін у ряді важливих виробничих питань».

Правова характеристика договору контрактації надає можливість виділити особливості, що відрізняють його від інших видів договорів.

Як зауважують, М. Брагінський та В. Вітрянський предметом зобов'язальних правовідносин є дії певної особи. Але самі по собі дії не породжують ніякого ні фактичного, ні юридичного результату за відсутності об'єкта, оскільки в більшості договірних зобов'язань дії безпосередньо пов'язані з «об'єктами зовнішнього світу». Під об'єктом договору розуміють те, з приводу чого виникають договірні відносини. Це можуть бути речі, продукція, послуги, товари, природні об'єкти тощо.

На основі здійсненого аналізу можна зробити висновок про те, що предметом будь-якого договірної зобов'язання є об'єкт та дії особи, які повинні бути здійснені нею стосовно вказаного об'єкта.

Так, в процесі вирощування насіння соняшнику сільськогосподарський виробник зобов'язаний виконувати цілу низку дій, таких як передпосівний обробіток ґрунту, сівба, застосування пестицидів та гербіцидів, збирання врожаю тощо. Однак, здійснення виробником таких дій знаходиться за межами договірних відносин. Таким чином, предметом договору контрактації насіння соняшнику є дії сільськогосподарських виробників по реалізації насіння соняшнику.

Об'єктом договору контрактації є сільськогосподарська продукція. Тобто така продукція, яка безпосередньо вирощується або виробляється у сільськогосподарському виробництві. У нашому випадку об'єктом договору контрактації є насіння соняшнику. Так, якщо за договором контрактації насіння соняшнику зазначено, що виробник повинен виростити і передати насіння соняшнику сорту «Капрал», вологість не менше 7%, сміттеві домішки не більше 4%, олійні домішки не більше 3%, кислотний показник олії не більше 0,8 мг КОН, то саме таке насіння буде об'єктом договору.

Варто зазначити, що після збирання врожаю насіння соняшнику обов'язково підлягає первісній переробці, а саме очищенню та сушінню. Невиконання такої післязбиральної технології може призвести до зниження якості чи збитків. При цьому виникає, чи є насіння соняшнику об'єктом договору контрактації після первинної переробки.

На думку дослідників, первісна переробка сільськогосподарської сировини виводить її зі складу сільськогосподарської і відносить до продукції промислової переробки. Але не можна не погодитися з думкою Єрмоленко В., що подібний підхід не є достатньо обґрунтованим... По-перше, таку переробку здійснює первісний товаровиробник. По-друге, це ще не готова до безпосереднього споживання продукція, яка потребує подальшої промислової переробки. По-третє, первісну переробку сільськогосподарської сировини

безпосереднім виробником необхідно розглядати як поліпшення якості виробленої продукції, що безпосередньо підвищує її ринкову вартість. Таким чином, насіння соняшнику, що пройшло первісне оброблення є об'єктом договору контрактації.

Продавцем за договором контрактації виступає виробник насіння соняшнику.

Виробниками насіння соняшнику є юридичні особи, як суб'єкти господарювання, зареєстровані в установленому чинним законодавством України порядку, та фізичні особи, які мають у власності чи оренді земельну ділянку, займаються вирощуванням на ній насіння соняшнику.

Доцільно зазначити, що для договору контрактації не має значення правовий статус особи, яка реалізує таку продукцію. Головне полягає у тому, що така особа реалізує сільськогосподарську продукцію, вирощену і вироблену у власному господарстві. Саме тому немає законодавчих перешкод для того, щоб відносити до договорів контрактації також договори на реалізацію насіння соняшнику громадянами, що ведуть особисте селянське господарство.

Покупцем за договором контрактації відповідно до ст. 713 ЦК України виступає заготівельник (контрактант). При цьому ст.272 ГК України визначає другою стороною договору контрактації заготівельне (закупівельне) або переробне підприємство чи організацію.

Треба застережити, що норми Цивільного кодексу України можуть трактуватися ширше, ніж норми Господарського кодексу. Згідно зі ст. 713 ЦК Контрактантами сільськогосподарської продукції можуть бути не лише державні організації, а й юридичні особи приватної форми власності. Оскільки в названій статті немає обмежень щодо кола осіб, які можуть здійснювати закупки за договорами контрактації, то ними можуть бути й заготівельники приватної форми власності. Наприклад, на підставі цивільно-правового договору контрактації приватний олійно-жировий комбінат як недержавна юридична особа може закуповувати у фермерів та в інших сільськогосподарських підприємствах приватного типу насіння соняшнику для переробки. Отже, за договором контрактації на вирощування та реалізацію насіння

соняшнику можуть бути: юридичні особи у формі господарських товариств (заготівельних, переробних, торговельних тощо) або фізичні особи-підприємці, які здійснюють господарську діяльність із закупівлі насіння соняшнику для наступного продажу чи переробки.

Контрактом (заготівельником) насіння соняшнику може бути й держава в особі спеціально уповноважених Кабінетом Міністрів України міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади.

Варто підкреслити, що ч.3 ст. 272 ГК передбачає обов'язок контрактанта щодо надання допомоги в організації виробництва сільськогосподарської продукції. До таких обов'язків можна віднести: постачання посівного матеріалу, мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, надання спеціальних консультацій з питань рослинництва, агротехніки тощо. Це пояснюється тим, що в даних правовідносинах, виробник виступає слабкою стороною, тому йому надані додаткові права, а на контрактанта покладено додаткові обов'язки.

Отже, правове регулювання договору контракції спрямоване на підвищення рівня правового захисту виробника, з метою зрівняти його економічні можливості з можливостями споживача.

Ваганова І.М.

ад'юнкт Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИДИ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Конституцією України проголошені пріоритетні задачі державної політики, спрямовані на побудову правової, демократичної, соціальної держави. Основний Закон держави передбачає широкий спектр прав трудящих, реалізація яких повинна бути забезпечена сучасними правовими засобами.

За умов ринкових відносин проблеми правового регулювання взаємин між роботодавцями та найманими працівниками значно актуалізуються. Для їх вирішення необхідно не тільки закріплення певних прав за суб'єктами трудових відносин, але й створення правових механізмів, що забезпечуватимуть

ефективний захист цих прав і реалізацію законних інтересів працівників і роботодавців.

Створення таких правових механізмів та нові ринкові відносини у сфері трудових відносин зумовлює рухатися науку трудового права у більш новому вимірі. Перед наукою трудового права постала проблема врегулювати трудові правовідносини не заходами дисциплінарної чи матеріальної відповідальності, а заходами, які запобігають вчиненню протиправної поведінки як зі сторони працівника, так і роботодавця.

У даній статті ми зосередимо увагу на запобіжних заходах, які застосовуються у трудовому праві України та їх видах.

Проблема існування запобіжних заходів у трудовому праві України, їх види, підстави виникнення та порядок застосування за часи незалежності України вченими-трудоваками спеціально не досліджувалася.

Про примус у трудовому праві та його складової – запобіжних заходів, згадувалося лише за радянських часів у роботах А. Абрамової та В. Лебедева, але ці погляди не набули подальшого розвитку у науці трудового права.

Саме це і зумовлює актуальність дослідження даної правової категорії у сфері трудових правовідносин.

У трудовому законодавстві поняття «запобіжні заходи» відсутні. Саме слово «запобігати» означає заздалегідь відвертати що-небудь, заздалегідь уникати чогось; не допускати чого-небудь неприсного, небажаного; призначений для захисту чого-небудь від пошкодження або небезпеки.

У ході наших попередніх досліджень ми дійшли висновку, що під запобіжними заходами у трудовому праві України слід вважати передбачені законом примусові заходи, що застосовуються до працівників чи роботодавця з метою своєчасного припинення протиправної поведінки, забезпечення життя, здоров'я та безпеки громадян, збереження майна роботодавця та працівників.

Для того, щоб з'ясувати види запобіжних заходів нам необхідно визначитися з даним поняттям. Так, тлумачний словник української мови та культури дає